

Met rantsoenefficiëntie is veel te verdienen

Door Dictus Hoeksma
Droegham

KOLLUMERZWAAG - Meer voer in een koe stoppen geeft niet per definitie meer melk. Een onderzoek onder 500 bedrijven toonde aan dat een koe uit een structuurrijker rantsoen veel meer produceert terwijl er minder kilo's nodig zijn. Deze opmerkelijke conclusie valt te verklaren door de grotere herkauwactiviteit van het rund zo viel woensdagavond op een voorlichtingsavond van Mulder Agro in Kollumerzwaag te horen.

De zaal in de Trije Doarpen in Kollumerzwaag was met dik 150 mensen tot de laatste plaats bezet. De voorlichtingsavonden van het foeragebedrijf trekken traditiegetrouw veel mensen. Onderzoeker van de biologische landbouw en leraar aan de Warmonderhof Frens (de e is geen drukfout DH) Schuring ging in op het eiwitarm voeren. "We hebben te lang vergeten dat de koe een herkauwer is waardoor de rantsoenefficiëntie sterk achteruit is gegaan. Met het voeren van krachtvoerachtige kuilen, de zogenaamde 1000 VEM kuilen holt de pensactiviteit terug en daarmee de efficiëntie. Door structuurrijker voer wordt de pens meer geprikkeld waardoor deze actiever wordt en het rund beter

gaat herkauwen, wat voor een betere benutting zorgt. Tijdens het herkauwen daalt de hartslag wat minder energie kost. Deze factoren zorgen er te samen voor dat de stikstofefficiëntie wel kan oplopen van 25 naar 35%, tel uit je winst".

Dat een koe niet de hele dag aan het voerhek behoeft te staan maar dat 3 à 4 keer per dag genoeg is klonk de boeren ook vreemd in de oren. "Wanneer de voergoot een tijdje leeg is is helemaal niet erg. Een koe is een herkauwer en wanneer ze ligt geeft dat een veel betere doorbloeding van de uier, wat voor meer melk zorgt".

Jan Feersma Hoekstra van de firma Agriton ging vervolgens in op de voordelen van het inkuil toevoegmiddel EM (effectieve Micro organismen). Een flink aantal boeren maakte afgelopen jaar gebruik van EM-S (silage) en de resultaten waren bemoedigend. Vooral de geringere broei wordt als een voordeel gezien. Om toch betrouwbare gegevens op papier te krijgen is bij het onafhankelijk onderzoeksbureau ID-DLO een laboratoriumproef gedaan. De resultaten waren volgens Feersma Hoekstra boven verwachting. Het product was op 7 mei gemaaid en na 40 uur gehakseld, bij een droge stofgehalte van 50%. Na 2 maanden werd het onderzocht en bleek de pH van het gangbaar in-

gekuilde product gedaald te zijn naar 5.88 en bij de kuil met EM-S toevoeging naar 4.36. Dat duidt op een stabielere kuil wat ook tot uiting kwam in het gewichtsverlies dat bij EM-S beduidend minder was. De broeigevoeligheid werd ook gemeten. De conventionele kuil begon na 60 uur te broeien terwijl dat met toevoeging na 525 uur nog steeds niet broeide. Dat de micro-organismen ook van invloed zijn op de fermentatie kwam onder meer tot uiting in het twee keer zo hoge melkzuurgehalte en een azijnzuurgehalte dat zelfs vijfmaal hoger lag. Dergelijke waarden zullen met de toevoeging van zuren nooit gevonden worden want die brengen enkel de pH naar beneden en doen niks extra om de omzetting te bevorderen. Juist die omzettingen geven de extra smaak aan de kuil. Jan Feersma Hoekstra trok de vergelijking met gerst, hop en water dat door omzettingen als gisten bier wordt en water en meel dat door fermentatie verandert in brood.

Micro-organismen zorgen ervoor dat de aanwezige energie beter wordt benut, met dien verstande dat er genoeg suikers aanwezig moeten zijn. En juist daar ontbreekt het aan wanneer een product verregend is. Extra toevoeging van melasse lijkt daarbij de beste optie.